

Onderwijsgebonden activiteiten van de aios in de praktijk.

Gedurende de gehele opleiding tot huisarts leren aios in de praktijk, door zelfstudie en tijdens het onderwijs op de terugkomdag.

Bij het leren in de praktijk is het de opleider die de aios begeleidt. Hij stelt zijn praktijk open voor de aios en is voor de aios een rolmodel. De aios verwerft competenties, uitgaande van de patiëntenproblemen. Hierbij heeft de opleider de rol van coach: hij/zij begeleidt de aios door middel van observaties, consultatie, leergesprekken en toetsing. In de praktijk wordt het leerprogramma van de aios voor een belangrijk deel bepaald door de directe patiëntcontacten en de begeleiding van de opleider daarbij.

Zelfstudie vindt plaats op basis van ervaren lacunes, eigen leerdoelen en om onderwijs voor te bereiden.

De functie van het onderwijs op het instituut is het verdiepen en verbreden van de leerervaringen in de peergroup onder begeleiding van een deskundige (huisartsbegeleider, gedragswetenschappelijk begeleider of vakdocent). Taakgebieden en onderwerpen die in de opleidingspraktijk minder expliciet aan de orde komen krijgen hier meer aandacht.

Het leren op de praktijk, op het instituut en door zelfstudie is met elkaar vervlochten: aios brengen casuïstiek in tijdens de ervaringsronde, werken als opdracht vanuit het terugkomdagonderwijs aan bepaalde patiëntcontacten of aan maatschappelijk handelen in de praktijk, en studeren naar aanleiding van een patiëntenprobleem of ter voorbereiding op de diabetesdag.

Uitgaande van het schema 'Aanbod Huisartsgeneeskundige zorg' ligt in de eerste fase van de opleiding de nadruk op de reactieve (vraaggestuurde) geneeskunde (zie Bijlage). Aios bouwen tijdens de opleiding hun repertoire aan casussen uit (zowel in de praktijk als op de HAP), met als doel aan het eind van jaar 1 de competenties en kennis op het kwaliteitsniveau van de beginnende beroepsbeoefenaar te beheersen.

In de tweede fase ontstaat meer ruimte om aandacht te besteden aan de tweede pijler van de huisartsgeneeskundige zorg: de proactieve geneeskunde .

Deze verschillende accenten in de twee fases hebben consequenties voor invulling van de tijd die aios in de praktijk besteden aan werkopdrachten gerelateerd aan het onderwijs.

In de eerste fase zijn de opdrachten vooral gerelateerd aan de directe patiëntcontacten, bijvoorbeeld oefenen met gesprekstechnieken, aandacht besteden aan een bepaalde fase van het consult, zich vaardigheden eigen maken.

De aios krijgt hiervoor meer tijd per consult en kan daarnaast gebruik maken van de expertise van de opleider. Er wordt relatief veel tijd besteed aan de nabespreking, consultatie en video's bespreken.

Weliswaar gepland, maar zeker niet wekelijks, loopt de aios mee met andere eerstelijnsdisciplines of voert een praktijkopdracht uit (zoals verbeterproject, maatschappelijk handelen en onderlinge observatie).

Samenvattend besteedt de aios per week ongeveer 4 uur aan onderwijsgebonden activiteiten in de praktijk. De praktijkdagen zijn met deze activiteiten gelardeerd.

In de tweede fase is de aios – naast de directe patiëntenzorg – ook op een ander niveau bezig met het leren leveren van huisartsgeneeskundige zorg. De aan het terugkomdagonderwijs gekoppelde opdrachten hebben in deze fase dan ook meer betrekking op het proactieve deel: het maken van zorgplannen (voor kwetsbare ouderen, chronische patiënten of palliatieve patiënten), het saneren van medicatie bij polyfarmacie, het begeleiden van patiënten met psychische problematiek, het uitvoeren van een kwaliteitsverbeterplan in de praktijk, of het projectmatig aanpakken van wijkgerichte preventieve zorg.

De aandacht van de aios wordt in deze fase wat meer verlegd naar langere zorgprocessen en naar de organisatie van de zorg in de huisartspraktijk.

De tijd die de aios besteedt aan deze onderwijsgebonden activiteiten in de praktijk is net als in het eerste jaar ongeveer een dagdeel. De aios is gewoon aanwezig, maar wordt 1 dagdeel niet ingepland voor het reguliere spreekuur. De aios kan dan zelf de patiënten inplannen die z/hij wil zien in het kader van praktijkopdrachten of activiteiten verrichten rond de praktijkorganisatie.

De opleider blijft de coach van de aios, maar nu niet alleen voor de patiëntcontacten, maar hij begeleidt de aios ook bij andere opdrachten.

Leiden, mei/augustus 2012

Gertrude Grijpink
Mariska van Duin – de Vroomen
Geurt Essers